

PRZEDMOWA	5
OD AUTORA	11
Rozdział 1	
ROLA, FUNKCJE I ROZWÓJ UBEZPIECZEŃ	13
1. Gospodarcze i społeczne znaczenie ubezpieczeń	13
2. Etapy rozwoju ubezpieczeń	18
2.1. Ubezpieczenia przedkapitalistyczne (okres I)	19
2.2. Ubezpieczenia typu kapitalistycznego (okres II)	24
2.3. Ubezpieczenia w rozwiniętym ustroju kapitalistycznym (okres III)	33
2.4. Pojawienie się ubezpieczeń gospodarczych typu socjalistycznego (okres IV)	40
3. Rozwój ubezpieczeń w Polsce	43
3.1. Początki ubezpieczeń na ziemiach polskich	43
3.2. Rozwój ubezpieczeń w okresie zaborów	45
3.3. Ubezpieczenia w okresie międzywojennym	53
3.4. Ubezpieczenia w latach 1945–1952	55
3.5. Zmiany w systemie ubezpieczeń wynikające z ustaw z 1952 i 1958 r.	61
3.6. Etapy reformowania polskiego rynku ubezpieczeniowego (1984–1993)	66
Rozdział 2	
PODSTAWOWE POJĘCIA TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE ORAZ KLASYFIKACJA UBEZPIECZEŃ	73
1. Definicja ubezpieczenia	73
2. Wypadki losowe i związane z nimi ryzyko oraz ich klasyfikacja	75

3. Stosunek ubezpieczenia i jego elementy	78
4. Umowa ubezpieczenia	84
4.1. Pojęcie i charakter umowy ubezpieczenia	84
4.2. Przedmiot ubezpieczenia	86
4.3. Niebezpieczeństwa objęte ochroną ubezpieczeniową	88
4.4. Ogólne i dodatkowe warunki ubezpieczenia	89
4.5. Obowiązki ubezpieczającego	90
4.6. Czas trwania ubezpieczenia	92
5. Ustalanie odszkodowań i świadczeń	95
6. Regres ubezpieczyciela do sprawcy szkody	101
7. Tryb zawierania umów ubezpieczenia	103
8. Klasyfikacja ubezpieczeń	108
8.1. Znaczenie klasyfikacji ubezpieczeń	108
8.2. Ubezpieczenia społeczne i gospodarcze	109
8.3. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	111
8.4. Umowne ubezpieczenia obowiązkowe i dobrowolne	114
8.5. Podział ubezpieczeń według ustawy z 28 lipca 1990 r.	117

Rozdział 3

STATYSTYKA UBEZPIECZENIOWA	121
1. Analityczne wskaźniki ekonomiczno-ubezpieczeniowe i techniczno-ubezpieczeniowe	128
1.1. Rodzaje wskaźników statystycznych	128
1.2. Wskaźniki ekonomiczno-ubezpieczeniowe	132
1.3. Wskaźniki techniczno-ubezpieczeniowe	139
2. Zasady budowy taryf ubezpieczeń	143
2.1. Ogólne zasady ustalania składek	143
2.2. Ubezpieczenia majątkowe	144
2.3. Indywidualna i kolektywna teoria ryzyka	147
2.4. Rozkład częstości szkód	150
2.5. Długoterminowe ubezpieczenia życiowe	152
2.6. Składka brutto	156
3. Ekonometryczne modele rozwoju ubezpieczeń	157

Rozdział 4

REASEKURACJA	161
1. Umowa reasekuracji	161
2. Rola i ekonomiczne funkcje reasekuracji	165

3. Rodzaje umów reasekuracyjnych	168
3.1. Reasekuracja fakultatywna, obligatoryjna i fakultatywno-obligatoryjna	168
3.2. Reasekuracja bierna i czynna	170
3.3. Reasekuracja proporcjonalna	172
3.4. Reasekuracja nieproporcjonalna	176
4. Kierunki rozwoju reasekuracji	182
5. Realizacja umów reasekuracji i retrocesji	184
6. Rynek ubezpieczeń i reasekuracji	189
7. Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji „Warta” SA – zarys historii polskiej reasekuracji	191
Rozdział 5	
PREWENCJA	197
1. Definicja prewencji i jej rodzaje	197
2. Prewencja ubezpieczeniowa	200
3. Ekonomiczna efektywność działalności prewencyjnej	205
4. Zagadnienie finansowania działalności prewencyjnej przez ubezpieczycieli	209